

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Égész évre 12 ft, félfévre 6 ft, év-
negyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belsej-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet
hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábas garmond sorért 1-ször
7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyezri beiktatás
után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek:
Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László
könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-
utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-
nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Woll-
zeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent
Nyilttéri cikkek:
sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szer-
kesztőséghez címzendők. — Előfizetők s hir-
detési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, hely-
ben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

A Királyföldről.

— ab. Közlebről N.-Szebenben nagy lakoma tartására adott alkalmat a szász országmertető társaság gyűlése. Ismét betelt, hogy a vér vízzel nem válik, vagy is, hogy az ó-szások egész lelkükkel a nagy, a megdicsőségeseget Germanián csüngenek, s feledik, hogy a föld, mely 700 éven át táplálta, szorgalmukat dúsan kamatoztató — magyar; mint az „ifjú szások“ is megjegyzék, n német császár ült ajkukon akkor is, a midőn királyunkra emeltek poharat.

Hja! az ilyen távolba sóhajtozás, vágyakozás olyan betegség, melyből egyhamar kigyógyulni alig lehet.

Hogy a szások, mint a nagy german faj távol keletre szakadt ága örülnek Nagy-Németország kivívott imponans hatalmának, — ezen ki csodálkoznék, hisz ép akkor lennének érdemtelene a német származásra, ha ez őket hidegen hagyná, nem lelkesíténé; hanem azt is eszközbe tarthatnák, hogy a magyar korona árnyékában, s utóbb a székely és magyar nemzettel kötött unió-ban találták fel — saját emberségök, s bölcseségük után azt a támaszt, mely itt, Németországtól oly roppant távol, s más faj népek közt nemcsak létezik, de mivelődési fejlődésüket és anyagi gyarapodásukat is biztosítja.

De lehet, hogy csak a poharak közt éjték ki kezükből a realis politika fonálát, a melyet különben oly szoroson és ügyesen tudtak tartani anyai századok viharai és megpróbáltatásai közepette, még akkor is, midőn a távol németek vajmi keveset törődtek velük és értük.

Mint mondók egyetlen percig sem vesszük zokon tőlük, ha a Nagy Németország dicsőségeért lelkesülnek; de vajmi szívesen látnák, ha e közben is hangsúlyoznák ajkai azt, hogy ők Magyarország polgárai s nem hangoztatnák minduntalan csak azt, hogy ama nagy nemzet tagjai. Lemetszett tagok ők — a magyar állam testéhez forrva; ha tehát nemzeti érzelmeik vesta oltárán táplálják is a szent tüzet, a magyar hazának, — mely őket az inségből fogadta keblére, s melynek szárnyai alatt velünk éltek át jó és balsorsot — tartozó hálaáldozatot sem kellene elhagyni, kivált a midőn a multat buvárló tudósok vannak együtt.

Közünk magyarok közt éltek, velünk kell hogy éljenek ezután is; tehát minden bármily felmagasztalt állapotban emlékezzenek meg arról hol és kik közt állanak; s ha ezt teszik, leleményes ügyességöknek, hajlékonyságuknak könnyű lesz a kellő eljárási utat módot megtalálni, követni.

Vannak ez ó-szások közt olyanok is, kik a szások jámbor népét azzal rémitgetik, hogy a magyar elakarja őket nyomni, nemzetiségükből kiforgatni; de hát néhány üres hangzatos szóra többet adnak, mint sok százados történelmük tanulságaira? Hisz ezek eléggé bizonyítják az elmagyarosítástól való félelem és aggodalmak alaptalanságát, s ha ez chimera volt a multban, midőn az apróbb népfajok felszivása volt napirenden a nagy német hazában is, s ők a magyar nemzet országa szélén még is tögyökeres szások maradhattak, — ez eléggé megnyugtathatja őket arról, hogy a nemzetiségek általános fölbérése korában elnyomatásukat, elnemzetlenítésüket még megkísérteni sem lehet, nincs is szándékban.

Nézzék csak a magyar kormány és parlament eljárását a legutóbbi időkben is és meg kell hogy győződjenek arról, hogy ép arra nyújtott alap — valóban különös kivételekkel és engedményekkel, hogy ősi jellegüket megtarthassák, keblü germán intézményeiket, menyenyiben ez a Királyföld más ajku polgárainak megszorítása, jogokbani megkisebbitése nélkül lehetséges, — megőrizhessék, ápolhassák.

Kár ezért, ezer kár mindig a „magyarische Vergewaltigung“ rémképét mázolni a falra a tudományos

TÁRCZA.

A miloi Venus a párisi ostrom alatt.

Theophile Gauthier a szelleműs regényíró a „Jour. officiel“-ben a Louvre múkincei, kivált a miloi Venus sorsáról Páris ostroma alatt következő leírást közli: A háboru idején, midőn az első vereségek után már Páris ostromára voltak elkészülve, előkészületek tettek a Louvre legkiválóbb múkincei megmentésére. Leonardo da Vinci, Raphael, Titian, Paolo Veronese, Coreggio, Rembrandt gondosan összehajtvá, Brestbe küldettek, hogy szükség esetén inkább tengerre szálljanak s inkább legyenek kitéve a viharoknak mint a tüzvésznek. Nehezebb volt az antik szobrok biztonságba helyezése. E szobrok sulya és törekenysége gátolja a gyors csomagolást, s így azzal kellett beérniük, hogy a nagy terem, melyben állanak, körülszanczoltatott s az ablakok földtöltésekkel bedugattak.

E szobrok közt van egy, melyet tőlünk Európa minden muzeuma irgyel, a szép legtekéletesebb típusa, az „örök nőiség“ legmagasabb kifejezése az: a miloi Venus. A gondolat, hogy ez imáandó görög istennő porosz alattvaló legyen, s Athenből Berlinbe vándoroljan, aggasztotta a művészet barátjait, és reukeink öreit.

gyűléseinek alkalmából is; kár egész odaadással esügni a messze nagy országban, s nem nézni egyuttal lábuk alá, hadd láthatnák mily jó és türelmes ez a föld, mely őket is részelteté és megtartá olyan alkotmány szabadságokban, a melyenket a német nagy nemzet, daczára két világra szóló győzelmeinek, maig sem élvezhet.

Olvsák el tehát az ifjú szások közlönyének sorait, s vésessék oda polgári hajlékaik ajtóit fölé:

„egész komolysággal kell hangsúlyoznunk, hogy bár német a törzsökünk, de a magyar birodalomnak vagyunk polgárai, kikre ép úgy mint a törzsökös magyarra találnak a költő szavai „itt élnek halnod kell.“

Ha ezt az arany mondatot szem előtt tartják a tulheves ó-szások, kigyógyulhatnak az országban tuli merengésből, annál is inkább, mivel a „Sieb. Blatt.“ gyakran elhangoztatja fülkébe a mementót, mely mindannyiszor felriaszthatja az oktanl pangermanismus hőbortjaiból. Ez az orvoság egyelőre keserü lehet, némi mely légvárat leront; de fontolják meg, hogy az ifjú szások már kigyógyíták a nép nagy részét, s így az ó-szász gárdának is előbb-utóbb abba kell hagyni a szelmalomharcot, az állomképek után futkosást.

Lapszemle.

A „Pesti Napló“ tagadólag válaszol a számvéviszéknek — a kezelési szabályok törvényhozási szabályzására vonatkozó — azon kérdésére: „Szükséges-e törvényhozással kimondani, hogy az illető számvéviség meghallgatása nélkül utalványt kiadni nem lehet, és minő szerves intézkedés által juthatna az állami számvéviszék minden egyes esetnek tudomására, melyben a miniszterium vagy egy utalványozó hatóság az alája rendelt számvéviség szabályellenes mellőzésével intézkedett?“

— noha e kérdésben az előleges ellenőrzés behozatala iránti óhaj van kifejezve. Az utalványozási jog kérdése ugyanis nem egyéb, mint az: vajjon a számvéviszék előleges, vagy utólagos ellenőrzést gyakoroljon-e, a budget tételei megtartását illetőleg. Az előzetes ellenőrzés első pillanatra helyesnek látszik, s például Belgiumban, részben Angliában is be van hozva, azonban a miniszteri felelősséggel nem egyez meg. A számvéviség csak a törvényhozás ellenőrzésének könnyítésére áll fenn, vagyis ki kell mutatnia, vajjon az országos kiadásoknál megtartattak-e a költségvetési törvény tételei, ha valamelyik miniszter ezeket meg nem tartja, azért felelős a törvényhozásnak, de előlegesen annál kevésbé korlátozható, mert egyes miniszteriumokban a számszéki osztály csak segédhivatal, s pusztán a könyvvitelre van hivatva.

A „Magyar Ujság“ idei termésünk felirat alatti cikkekben jelzi, hogy politikai, közigazdászati és kereskedelmi viszonyaink rendezetlensége mellett, termelésünk évről évre alább száll, míg a közterhek fokozatosan emelkednek; ehez járul, hogy silány közlekedésünk mellett terményeink kellőképp nem értékesíthetők, és különösen az idén a legproductivebb megyék annyira sujtják, hogy a hazai nagy szükségletet is csak kevés felesleggel fedezik; a bor és dohány szintén csekély bevétellel kecsegtet, azért szükségesnek látná, hogy a terhek könnyítése eszközlésbe vessék, a mihez ugyan kilátásunk legkevesébb sem lehet, miután még csak a dohánymonopolium megszüntetésére sincs kilátás.

Legujabb táviratok.

Frankfurt, aug. 24. Mint a „Fr. Presse“ jelenti, a békalkudozások újra felvételére vonatkozó határidő még nincs megállapítva; egyáltalában az alkudozásoknak Frankfurtban való folytatása kérdésessé vált, minthogy más helyen gyorsabban elérni remélik a célt.

Páris, aug. 24. Thiers és a nemzetgyűlés több-

Utóbbiak megmentését tervezték. A bamló Vennst levetették állványáról, s az isteni márványtetemet váltával bélelt tölgyporsóba fektették, hol semmi lökdösés vagy surlódás nem sérthette szép teste tiszta vonalait. Éjjel két megbízható férfi a Louvre kapujához vitte a drága koporsót, hol már mások várták s egy csak általuk ismert helyre vitték. A rendőrfőnökség pinczehelyiségében, nyílt az istennő új sirja.

A rejtek azon titkos pinczeutak egyikében fekszik, melyekben a praefectura oly gazdag. A Venus nyughelye körül falat emeltek, s a fal elé egy halmaz fontos okmányt vetettek, mire azután egy második fallal vettek körül, hogy lebonatás esetére a rejtek csak az okmányok őrzésére alkalmazottnak látszassék. Itt tölté a miloi Venus szigorú visszavonultságban az első ostrom korszakát, imádói nagy aggodalmára, kik nem tudták mi lett belőle, talán kissé untatva, de mint hallhatatlan az idő folyása iránt közömbösen. Már-már ismét előakarták hozni, állványát, a szépség oltárát ismét felállítani, midőn a commune barbárcsapata tört elé. Ismeretes e vad banda aethetikája és az eszmény iránti megvetése.

Az ő uralkom alatt járt volna az istennő legroszszababb; ők eladták volna, vagy mint az emberi szellem remek művét, mely egyenlőségi érzelmeiket sérti, széttörték volna. Szerencsére a titok jól megőriztetett, s az istennő a második ostrom alatt is békén aludt. Ekkor

sege között véleményeltérés uralkodik a nemzetország rögölni lefegyverzésének kérdése iránt. Ma heves ülést várnak.

Páris, aug. 24. A Párisal határos departementok sept. közepe előtt oda fognak hagyatni a németek által. A „Journal de Paris“ szerint a pénzügyi bizottság elvileg elfogadta a francia járadékok megadóztatását.

Marseille, aug. 23. Az egészségügyi helyzet Dél-Franciaországban kitünő. A közép-tengeri hajóhad a helyai szigeteken állomásozik. Nincs arról szó, hogy az a Levanteba vagy Tunisba küldessék.

Törvényhatósági szabályrendelet

Udvarhelyszék közönségének dultói (szolgabírói) járásokra osztásáról.

1. §. Udvarhelyszék közönsége — tekintettel a terület, a népesség, a községek száma és forgalmi irányára az igazgatás gyorsasága és a takarékoság elveire — felosztatik hat dultói (szolgabírói) járásra. A járasok a főhelyek szerint a következő elnevezéseket viselik, u. m.: a) Udvarhelyi. b) Korondi. c) Etédi. d) Kereszturi. e) H.-sztmártoni. f) Olaszteleki járasok.

2. §. A szék közönségébe bekebelezett községek beosztása az egyes dultói (szolgabírói) járasokba az 1. §-ban elősorolt vezérelvek figyelembe tartásával következőleg eszközöltetik: I. Udvarhelyi járási dultói hivatal Székely-Udvarhely város központtal Agyafalva 703 lélek. Betlenfalva 673 l. Béta 324 l. Bikfalva 370 l. Boldogasszonyfalva felső 393 l. Bögöz 1011 l. Derzs 1256 l. Décsfalva 190 l. Farczád 527 l. Fancsal 194 l. Fenyéd 510 l. Hodgya 446 l. Kadicsfalva 462 l. K.-Keményfalva 519 l. Lengyelfalva 270 l. Magyarország 262 l. Mátfalva 338 l. Méréfalva 1133 l. Muzna 899 l. Óczfalva 244 l. Oroszhegy 2238 l. Sükő 282 l. Szentkirály 905 l. Szent-Tamás 171 l. Szombafalva 795 l. Tibód 196 l. Ülke 512 l. Zetelaka 3169 l. Össz. 18,875 lélek.

II. Korondi járás dultói hivatal Korond központtal Atyha 1495 lélek. Beczéd 274 l. Bogárfalva 314 l. Csehéd-falva 406 l. Farkaslaka 1130 l. Kadács 416 l. Kecsed-Kisfalud 569 l. Kobát-Demeterfalva 499 l. Korond 2906 l. Malomfalva 802 l. Parajd 1795 l. Pálfalva 475 l. Sófvala alsó 1669 l. Sófvala felső 1813 l. Szentmihály 384 l. Szentlélek 529 l. Tarsafalva 359 lélek. Összesen 15,835 lélek.

III. Etédi járási dultói hivatal Etéd központtal Bözöd 1109 lélek. Bözödújfalva 700 l. Bordos 613 l. Csőb 365 l. Etéd 1545 l. Énlaka 605 l. Gagy 616. Küsmöd 718 l. Kőrispatak 1114 l. Martonos 652 l. Medesér 671 l. Rava 777 l. Siklód 1362 l. Szent-Demeter 806 l. Székelyszállás 280 l. Szolokma 500 l. Tordátfalva 547 l. Firtos-Váralya 306 l. Véczeke 1005 l. Ösz. 14,288 l.

IV. Kereszturi járás dultói hivatal Sz.-Keresztur város központtal Andrásfalva m. 173 lélek. Bethfalva 499 l. Boldogasszonyfalva alsó 685 l. Csekefalva 507 l. Dobó 679 l. Fiattfalva 907 l. Galambfalva kis 691 l. Galambfalva nagy 1321 l. Kereszturfalva l. a 10 f. sz. a. Keresztur város 2712 l. Kede kis 196 l. Kede nagy 205 l. M.-Hidegkut 443 l. M.-Zsákd 783 l. Rugontfalva 797 l. Siménfalva alsó 866 l. Szentmiklós 158 l. Szent-Erzsébet 1092 l. Szent-Ábrahám 646 l. Solymós kis 1063 l. Solymós nagy 1039 l. Timafalva l. a 10 f. sz. a. Ujszékely 932 l. Vágás 617 l. Összesen 17,014 lélek.

V. Homoród-Szt-Márton járási dultói hivatal H.-Szt-Márton központtal Abásfalva 412 lélek. Ábrahámfalva 109 l. Almás Homoród 1976 l. Árvátfalva 206 l. Bágy 555 l. Dálya 695 l. Ege 281 l. Gyepes 431 l. Kányád 457 l. Karácsonfalva 1017 l. Keményfalva-Homoród 388 l. Kénos 324 l. Lokod 190 l. Lovtó 2867 l. Oklánd 782 l. Patakfalva 456 l. Reesenjéd 253 l. Remete 259 l. Szent-Pál-Homoród 701 l. Szent-Péter-

elérkezett „ama borzasztó nap, midőn a commune, hogy méltón temetkezék“ Páris remek épületei lángba borítá. A rendőrprefectura is leégett és képzeltetni, a titok tudónak aggodását. A Venus, mely békén élte át a poroszok lövetését s a commune gazdalkodását most ez iszonyu maglyan szinte elhamvadjon és kicső márványképeiből ne maradjon más, mint egy maroknyi por?

A mint a győzelmes hadsereg ismét visszaadta az országnak Páris, a praefectura siettek. A még füstölő romok eltávolítottak s az épület omlado falai alatt ott találtak a tölgyporsót — épen. Egy vizeresz csodáson megmentet, és bizvárt lá lehet alkalmazni ama jelszót, mely Heidelbergában „a lovaghoz“ címzett ház kapuja felett áll: Praestas invicta Venus!

Az istennő koporsóját visszaállították a Louvrebe, s ünnepléses pillanat volt, midőn egy bizottság előtt felemelték a szemfedőt, és ismét feltűnt a Venus. Mindenki hirtelen lehajolt, hogy bámoljon. Gyöngén ott fekküdt — mi új szint adott neki — ama határozatlan szelid mosolylyal, isteni derűltséggel az ironia árnya nélkül mosolylyal, melyet modern ajk nem ismer. Szép teste ott fekküdt ép tökélyében; a hosszu tartózkodás a nedves sirveremben a márványnak nem ártott — a mesetermü meg volt mentve.

Homoród 234 l. Szent-Márton-Hom. 784 l. Szent-László 160 l. Sándorfalva 132 l. Telekfalva 329 l. Ujfalu-Homoród 302 l. Jánosfalva-Hom. 362 l. Jásfalva 110 l. Városlalva 468 l. Összesen 15,269 lélek.

VI. Olaszteleki járás dultói hivatal Olasztelek központtal Baczon telegoi 831 lélek. Baczon kis 591 l. Bardocz 804 l. Bibarczfalva 761 l. Füle 1242 l. Hermány m. 4198 l. Olasztelek 802 l. Száldobos 626 l. Vargyas 1673 l. Összesen 8528 lélek.

3. §. A járási dultók (szolgabírák) kötelesek járasaik területén lakni, s a kijelölt főhelyeken az alkirálybíró (alispán) utasítása szerint berendező hivatali irodát tartani s ott az alkirálybíró által megállapítandó hivatalos órák alatt állandólag jelenlenni.

4. §. A járási dultók mellett alkalmazandó segéd-, kezelő- és szolgálomények állandó tartózkodási helyeül a hivatali iroda székhelye jelettetik ki.

A helyzet Franciaországban.

Franciaország rövid idő mulva megállapítja és rendszeresíti legalább egy időre kormányának gépezetét és alakját, írja a „D. Nevs“ 19-éről. Bármit határozzon is az ujan választott 15-ös bizottság Rivet indítványa fellett, kétségtelennek látszik, hogy a nemzetgyűlés megszavazza Thiers hatalmának meghosszabbítását. Franciaország élén egy elnök fog állani alatta egy felelős miniszteriummal, a mi tagadhatlanul fontos lépés; de még fontosabb ennél azon kérdés, minő elnök szerint fogja az elnök és eme miniszterium vezetni az ország bel- és külpolitikáját?

A modern történelem nem tud egyetlen nemzetet felmutatni, a mely előtt ily szabadon állott volna a tér, mint áll most a francia előtt. Franciaország jelenleg azt teheti, a mit jónak gondol, végkép szakított a multtal s valóságos tabula rasa fekszik előtte, a melyre azt írhatja a mi épen neki tetszik; nincsen lekötelezve a monarchia, a császárság, az állam-egyház, az arisztokratia vagy egyéb-másik külpolitika iránt, dynastikus érdekek nem zavarják, tehet bárminő kísérletet s kalauzul választhat bármely elvét.

Az egyetlen dolog, a melyre nézve már is megállapodást tapasztalunk Franciaországban, az egyenlőség, mely oly erős gyökeret vert ottan, hogy soha egyetlen uralkodó sem fogja többé megkísérteni annak megváltoztatását, vagy módosítását. Sokszor hallottuk azon állítást, hogy a francia nemzet képtelen a szabadságra; mi azonban úgy tudjuk, hogy e képességet megmutatni eddig még nem is volt alkalma; mert egyetlen kormány még az 1848-ki köztársaság sem tett komoly kísérletet a szabadon nyilatkozhatási politikával, a szabad sajtóval s a szabad gyülekezési joggal, a mint az Angliában és az Egyesült-Államokban divatozik. A porosz invasio azonban hihetőleg meglazította a departementok függését a fővárostól, nagyobb önbizalmat öntött beléjük s nem fogják többé Páris vakon követni.

A francia parasztság elhanyagolt állapota politikai értelmi elszigeteltségre kárhoztatta a nagyobb vidéki városokat, e körülményl azonban helyesen alkalmazott közköztartási rendszer rövid időn megváltoztathatna s így a francia vidéki községek is otthonjává válhatnak azon nagy területiális demokráciának, mely a béke és rend legszilárdabb őre. A közelebbi választások bizonyították, hogy sokkal inkább el van terjedve a francia föld-nép között a köztársasági szellem, mint azt általában hitték, s eltűnt kebeléből azon eddigi hiedelem, miszerint fen kell tartania mindenáron a Napoleon kormányát, mint-hogy egyedül ő képes biztosítani számára a békét, nyomni el minden bevillongást s tartani távol az ország határától az ellenséget. Ezen kívül nincs a világon munkásabb, igyekezőbb, jónabb és türelmesebb nép, mint a francia parasztság, melynek ezen tulajdonságát Petrarca már 500 év előtt csodálkozva említette fel.

Franciaország egyedül átkát eddig mindenkor külpolitikája képezte. E politika először vakmerő bosszút, majd tekintet nélküli megtámadást választott jelszavául a nagy császár alatt; Lajos-Filip trónra jutásával kicsinyessé, ravasszá vált, III. Napoleon alatt pompázó és fényessé kezdett lenni, de mindenkor az ország veszélyére és romlására vezetett, akár Oroszországba tört be, akár a spanyol bourbonokat helyezte vissza, akár a pápát protegálta, akár midőn Mexikóba ment hódítani.

Franciaországnak végre is drágán kellett megfizetnie külpolitikáját, s most midőn tökéletesen szabadon áll az ut előtte, nem eszedkedhetnék helyesebben, mintha a béke politikájával lépne fel határozottan a világ előtt. Washington azt tanácsolta volt honfitársainak, hogy minél inkább foglalkozzanak a kereskedéssel, s minél kevesebbet törődjenek idegen nemzetek politikájával. E tanács nagyon helyén lenne most Franciaországot illetőleg is. Franciaország törölte el a feudalismust, ő állította fel az egyenlőség elvét, most pedig hatalmában áll ezekhez hasonló fontos kezdeményezéssel fellépni.

Félnünk lehet tőle, hogy a hataomra vágyó francia politikuskok az elvesztett dicsőség visszacszerzését fogják sürgetni. Ha közköztartás, decentralisatio, szabadság ben, béke kün nem lesz a Thiers elnöksége alatt álló köztársaság irányadó elve, Franciaország mitsem

